



בש"פ 6774/16 - מדינת ישראל נגד פלוני

בבית המשפט העליון

בש"פ 6774/16

כבוד השופט צ' זילברטל
מדינת ישראל

לפני:
המבקשת:

נ ג ד

פלוני

המשיב:

בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין
הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996

ג' באלול התשע"ו (6.9.2016)

תאריך הישיבה:

עו"ד בתשבע אבגז
עו"ד שרית גולן; עו"ד משה טברו

בשם המבקשת:
בשם המשיב:

החלטה

בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), בגדרה מבוקש להאריך את מעצרו של המשיב החל מיום 17.9.2016 בתשעים ימים או עד למתן פסק דין בעניינו בת"פ 35096-12-15 בבית המשפט המחוזי בחיפה, לפי המוקדם.

רקע



1. ביום 17.12.2015 הוגש נגד המשיב, יליד 1966, כתב אישום המייחס לו עבירה של חבלה בכוונה מחמירה, לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); ועבירה של חבלה במזיד ברכב, לפי סעיף 413 לחוק. כתב אישום מתוקן הוגש ביום 24.3.2016, ובמסגרתו עודכנה רשימת העדים בלבד. כמתואר בכתב האישום המתוקן, בתקופה הרלבנטית למעשים המיוחסים למשיב, בין המשיב לבין אחיו (להלן: א.) ובניו של א. התקיים סכסוך. ביום 28.11.2015, נסע המשיב עם אשתו ברכב בתוך עת נסע המשיב בקרבת ביתו של א., השוכן בשכונת "....." בצד שמאל של הכביש בכיוון נסיעתו של המשיב, יצא אחד מבניו של א. מהבית (להלן: ש.) והחל בנסיעה ברכב יחד עם בני משפחתו לכיוון הנגדי של נסיעת המשיב. עת הגיע רכבו של ש. לצומת, הגיע גם רכבו של המשיב לאותו צומת, מהכיוון הנגדי. כלי הרכב עמדו זה מול זה, מכיוון שבנקודה זו הכביש צר. ש. נסע לאחור ולצד, ועצר את הרכב על-מנת לאפשר לרכבו של המשיב לעבור ולהמשיך בנסיעתו. בשלב זה המשיב יצא מהרכב, החל לצעוק ולקלל את ש. ובני משפחתו, והרים אבן משולי הכביש והשליכה לעבר רכבו של ש.. המשיב הרים אבן נוספת, אך לא השליכה וחזר לרכבו.

בני משפחתו של א., ששהו באותה עת על גג ביתו, הבחינו במתרחש, ובעקבות כך יצאו מהבית שני בניו של א. (להלן: א. ו-המתלונן) ואדם נוסף (להלן: ש.ע.) ורצו לעבר רכבו של ש.. בהגיעם לשם, נעמדו א. ו-ש.ע. בצד שמאל של הכביש, בכיוון נסיעת המשיב, והמתלונן נעמד בצד ימין. בשלב זה החל המשיב בנסיעה, ושפשף את צדו הימני של רכבו עם צדו הימני של רכבו של ש.. כשהמשיב הבחין במתלונן, הסיט את רכבו לעברו ופגע בו עם החזית הקדמית של הרכב. המשיב המשיך בנסיעתו המהירה תוך שהוא גורר את המתלונן, שהיה לכוד מתחת לגחון הרכב בחלקו הקדמי. לאחר נסיעה של כ-240 מטרים השתחרר גופו של המתלונן מגחון הרכב, והמשיב המשיך בנסיעתו ונמלט מהמקום מבלי לעצור את הרכב. כתוצאה מזאת, נגרמו למתלונן פציעות רבות, ובכללן: שברים בגולגולת ובפנים; ריטושי רקמה בנקודות שונות בגוף; וחסרי עור, כוויות ופצעי שפשוף בכל הגוף. המתלונן אושפז כאשר הוא מחוסר הכרה, מורדם ומונשם. בנוסף, נגרם נזק לצדו הימני של רכבו של ש..

הליכי המעצר וההליך העיקרי

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה בקשה למעצר המשיב עד לתום ההליכים המתנהלים נגדו. בבקשה נטען, כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת אשמת המשיב, ובהן הודעותיהם של מספר עדי ראיה. עוד נטען, כי קמה נגד המשיב חזקת מסוכנות, כמו גם חשש סביר ששחרורו לחלופת מעצר תסכן את המתלונן, את בני משפחתו ואת הציבור ככלל. כמו כן, נטען כי קיים חשש סביר ששחרור המשיב ממעצר יוביל לשיבוש הליכי משפט והסתרת ראיות, חשש הנלמד מהתנהגותו לאחר האירוע המתואר לעיל, כאשר ניסה להסתיר את הפגוש האחורי שניזוק עת פגע במתלונן, וכן ניסה ולהתחבא מהמשטרה בבית אחותו. מכל מקום נטען, כי קיים חשש ששחרורו של המשיב ממעצר יביא להשפעה פסולה על עדים, מהסיבה שמרבית המעורבים בתקרית הם קרובי משפחה של המשיב. לבסוף צוין, כי לחובת המשיב שמונה הרשעות קודמות, חלקן בגין עבירות אלימות, והוא אף ריצה תקופת מאסר. על כן, המבקשת סברה כי חומרת העונש הצפוי למשיב באם יורשע מקימה חשש להימלטותו מאימת הדין.

3. בהחלטתו מיום 17.12.2015, הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של המשיב עד למתן החלטה אחרת, וזאת על-בסיס התשתית הראייתית שהובאה בפניו (החלטתו של כב' השופט י' ליפשיץ במ"ת 35120-12-15).



בדיון בבית המשפט המחוזי ביום 7.1.2016, הסכימו באי-כוח הצדדים על קיומן של ראיות לכאורה בעניינו של המשיב, ונקבע כי קמה עילת מעצר. בית המשפט הורה על הגשת תסקיר מעצר.

4. בתסקיר מעצר מיום 14.2.2016, צוין, בין היתר, כי למשיב עבר פלילי, לחובתו הרשעות בגין עבירות אלימות וסמים, והוא ריצה שתי תקופות מאסר בפועל, כאשר הרשעתו האחרונה הייתה בשנת 2006. שירות המבחן התרשם כי עובר למעצרו, המשיב חי בסביבה אלימה ועוינת, אך בצד זאת לא הצליח שירות המבחן לגבש תמונה ברורה באשר למקור הסכסוך בין המשיב לבין בני משפחתו לצורך הערכת עוצמת הסכנה למעורבים באירוע באם ישוחרר המשיב לחלופת מעצר. עוד התרשם שירות המבחן, כי בעבר גילה המשיב נטייה להתנהגות אלימה, אך חלה ירידה משמעותית במעורבותו בפעילות עבריינית בעשור האחרון, וזאת נוכח גילו ומצבו הבריאותי הירוד. בהתחשב בנתוני המשיב ואופי הסכסוך המתנהל בין בני המשפחה, הומלץ על חלופת מעצר הדוקה, במסגרתה יוצב פיקוח אנושי רציף וייקבעו מגבלות נוספות. עם זאת, שירות המבחן נמנע מלהמליץ על שחרורו של המשיב ממעצר בשלב זה, שכן חלופת המעצר שהוצעה בבית בתו של המשיב נמצאה לא מתאימה, מכיוון שהיא קרובה למדי לאזור המגורים של א. ובני משפחתו, ובמסגרתה לא הוצעו מפקחים שביכולתם לפעול בסמכותיות כלפי המשיב.

בדיון שנערך ביום 15.2.2016, ובהמשך לממצאי תסקיר המעצר, ביקשה באת-כוח המשיב דחיית מועד הדיון על-מנת לבחון חלופת מעצר מרוחקת מ..... בית המשפט המחוזי נעתר לבקשה, והורה לשירות המבחן לבחון חלופות מעצר נוספות עבור המשיב.

5. בתסקיר משלים מיום 28.2.2016, התרשם שירות המבחן כי חלופת המעצר הנוספת שהציע המשיב בבית אחותו במג'דל כרום אף היא אינה מתאימה, וזאת כיוון שאחותו של המשיב אינה מסוגלת לפקח עליו באופן אפקטיבי.

בדיון שנערך ביום 29.2.2016, הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים, בהסכמת המשיב, תוך שהוא שומר על האפשרות להגיש בקשה לעיון חוזר אם ישתנו הנסיבות בעניינו או שתמצא חלופת מעצר ראויה.

6. ביום 20.7.2016, הגיש המשיב בקשה לפי סעיף 52 לחוק המעצרים לעיון חוזר בהחלטת בית המשפט על מעצרו עד לתום ההליכים. במסגרת הבקשה, עתר המשיב להעבירו למעצר בפיקוח אלקטרוני בבית חתנו בשכונת "....." ב..... בהקשר זה נטען, כי בתסקיר מיום 14.2.2016 שירות המבחן התרשם לחיוב מחלופה זו בשל המפקחים שהוצעו, כמו גם מהאפשרות להוסיף לכך פיקוח אלקטרוני (כאמור לעיל, בתסקיר המוזכר לא באה, בסופו של דבר, המלצה לשחרור המשיב). בנוסף, המשיב טען כי חל כרסום בראיות המעידות על קיומו של היסוד הנפשי הנדרש בעבירות בהן הואשם. עוד נטען, כי נוכח התמשכות ההליכים בתיק העיקרי, עיכוב בהעברת חומרי חקירה והמשך פעולות חקירה בתיק, קיימת הצדקה לשקול מחדש את מעצרו של המשיב.

7. ביום 27.7.2016 דחה בית המשפט המחוזי את הבקשה לעיון חוזר, בקבעו כי חלופת מעצר ב..... אינה חלופה ראויה, כפי שהובהר עת הסכימו הצדדים למעצרו עד תום ההליכים. עוד נקבע, כי התמשכות ההליכים או כרסום



בראיות, ככל שחל כרסום כזה, אינם מצדיקים שינוי בתנאי מעצרו של המשיב או שחרורו לחלופת מעצר, כאשר מסוכנות המשיב לא הופחתה במידה המצדיקה זאת.

הבקשה דנא

8. בבקשה דנא עותרת המבקשת להארכת מעצרו של המשיב על סמך עילות המעצר שנקבעו בבית המשפט המחוזי. המבקשת מציינת כי ביום 28.12.2015 התקיים דיון ההקראה הראשון, ובאת-כוח המשיב ביקשה דחייה של חודש על-מנת ללמוד את חומר החקירה ולקבל ייעוץ. בדיון שהתקיים ביום 26.1.2015, נתן המשיב את תשובתו לכתב האישום. בהמשך לכך, נקבעו ששה מועדי הוכחות במהלך החודשים מרץ ואפריל 2016. מספר מועדי הוכחות בוטלו מחמת סיבות שונות, ובהן אילוצי יומן בית המשפט ועיצומי הפרקליטים. כמו כן, לבקשת באת-כוח המשיב ובהסכמת המבקשת, נדחה מועד הוכחות נוסף מכיוון שטרם הושלמה העברת חומרי החקירה לידי ההגנה. מועדי הוכחות נוספים נקבעו לחודשי מאי, יוני ויולי 2016. המבקשת מציינת, כי עד להגשת הבקשה דנא התקיימו תשעה מועדי הוכחות ונשמעו עדויות של 25 עדי תביעה, ונכון לעת הזו, נקבעו שמונה מועדי הוכחות נוספים במהלך חודש נובמבר ובתחילת חודש דצמבר 2016.

9. המבקשת טוענת כי המעשים המיוחסים למשיב מעידים על מסוכנותו הרבה, ועברו הפלילי אף מעצים מסוכנות זו. עוד נטען, כי קיים חשש כי שחרור המשיב ממעצר יוביל לשיבוש הליכי משפט והסתרת ראיות, כפי שנלמד מהתנהגותו לאחר המעשים בגין הועמד לדיון, כמתואר לעיל. המבקשת סבורה כי ההליך בתיק העיקרי מתקדם בקצב משביע רצון, כשביטולים של מועדי הוכחות נעשו בשל אילוצים של כלל הגורמים המעורבים, ונקבעו מועדים חדשים במקומם.

המשיב מצדו מתנגד לבקשה להאריך את מעצרו.

10. בדיון שהתקיים בפני, עדכנה באת-כוח המבקשת כי בהמלצת בית משפט קמא הסכימו הצדדים להליך גישור, אך טרם נקבע לכך מועד. באת-כוח המבקשת ציינה כי חלופת המעצר ב..... נבדקה רק לאחרונה ונשללה במסגרת בקשת המשיב לעיון חוזר בהחלטת בית משפט קמא לעצור את המשיב עד תום ההליכים. נטען, כי החשש לשלום המתלונן ובני משפחתו, ואף למשיב עצמו, מוסיף להתקיים, ולפיכך המבקשת מתנגדת לכל חלופת מעצר בתחומי.....

באת-כוח המשיב טענה כי ההליך העיקרי מתארך באופן שמצדיק את שחרור המשיב ממעצר, באשר בוטלו מועדי הוכחות רבים במהלך ההליך, וכי מועדי ההוכחות שהתקיימו לא נוצלו באופן יעיל, כאשר הוזמנו עדי תביעה מעטים לכל מועד. באת-כוח המשיב סבורה כי עיקר האחריות לקושי בקביעת מועדי הוכחות מוטל לפתחה של המאשימה, שכן בית משפט קמא הציע מספר רב של מועדים נוספים שלא התאימו ליומן באת כוח המאשימה, כפי שהדבר בא לידי ביטוי בפרוטוקול הדיון מיום 22.3.2016 (עמ' 8, ש' 5-6). בהקשר זה הוסיפה וטענה באת-כוח המשיב, כי המאשימה ביקשה לבטל מועדים שנקבעו עקב אילוצים אישיים, בהפנייתה לבקשה מיום 6.7.2016 לביטול דיון ההוכחות שנקבע ליום למחרת. עוד נטען, כי ההליך העיקרי מתארך אף בשל עיכוב של מספר חודשים בהעברת מלוא חומר החקירה לידי ההגנה. לגישתה של באת-כוח המשיב, נוכח התנהלות זו, אין מקום להאריך את מעצרו מעבר לתשעה חודשים. עוד



נטען כי טרם נשמעו עדויותיהם של מספר עדי תביעה מרכזיים, עדויות שצפויות להימשך זמן לא מבוטל. עוד ציינה באת-כוח המשיב כי עדי התביעה מבני משפחת המשיב כבר העידו, ומשכך היא סבורה כי בשלב הנוכחי בהליך, חלופת המעצר המוצעת בבית חתנו – בתחומי אך בשכונה מרוחקת ממקום מגורי המתלונן – ראוייה ומאיינת היטב את הסיכונים הכרוכים בשחרור המשיב.

הכרעה

11. לאחר העיון בחומר ושמיעת הצדדים, מצאתי לנכון לקבל את הבקשה. כידוע, בבואו לבחון בקשה להארכת מעצרו של נאשם לפי סעיף 62 לחוק המעצרים, נדרש בית המשפט לאזן בין זכות הנאשם לחירות, לבין האינטרסים של שמירה על שלום הציבור ובטחונו וניהולו התקין של ההליך העיקרי (בש"פ 5581/13 מדינת ישראל נ' אוחיון, פסקה 8 (1.9.2013), והאסמכתאות שם). הלכה ידועה היא כי נקודת האיזון בין השיקולים השונים אותם על בית המשפט לבחון משתנה כאשר מדובר בהארכת מעצר מעבר לתשעה חודשים, וככל שהמעצר ממושך יותר, מיוחס משקל משמעותי יותר לזכותו של הנאשם לחירות (ראו: בש"פ 148/15 מדינת ישראל נ' גבארין, פסקה 18 (19.4.2015); בש"פ 4997/12 מדינת ישראל נ' בחירי, פסקה 6 (5.7.2012)). אמנם, אין בנתון זה בלבד כדי לגבור בכל מקרה על משקל עילות המעצר, העומדות כנגד הזכות לחירות (ראו: בש"פ 7198/11 מדינת ישראל נ' ווינר, פסקה 5 (25.10.2011)).

12. בית המשפט המחוזי היה נכון לשקול שחרורו של המשיב לחלופת מעצר, אך מצא כי לא ניתן לעשות כן בשל העדר חלופה מתאימה. גם להשקפתי, על יסוד מכלול השיקולים בעניינו של המשיב אין לשלול את האפשרות לשחרורו לחלופת מעצר, ובלבד שתמצא חלופה הולמת. הטעמים העומדים ביסוד עילות המעצר בעניינו – בראשם הבטחת ביטחונם של כלל המעורבים בפרשה והבטחת ניהול תקין של התיק העיקרי – עומדים בעינם, ולא הובאו תימוכין לכך שסכנות אלה פחתו באופן ממשי עם חלוף הזמן. מתווספת לכך העובדה שבית משפט קמא נדרש לבחינה מחודשת של עניינו של המשיב ממש לאחרונה. במסגרת הבקשה דנא, בית משפט זה אינו יושב כערכאת ערעור על החלטתו של בית משפט קמא בבקשה לעיון חוזר – שניתנה לפני כחודש וחצי – שלא לשחרר את המשיב לחלופת המעצר המוצעת, ועליו להתחשב בהחלטה זו כחלק מהנתונים המובאים בחשבון במסגרת ההליך הנוכחי, גם אם הבחינה מתמקדת בנושא התמשכות ההליך אל מעבר לתקופה הקבועה בחוק שבמהלכה על משפטו של עצור להסתיים. בהתחשב בתקופה הקצרה שחלפה מאז מתן החלטה זו, ובהעדר שינוי ממשי בעניינו של המשיב, מלבד עובדת חלופת תשעת חודשי המעצר, מצאתי כי לעת הזו לא ניתן להצדיק את שחרורו לחלופה שאינה מאיינת היטב את עילות המעצר רק מכיוון שמשפטו טרם הסתיים. נקודת האיזון עדיין לא נעה במובהק לעבר השחרור, בהינתן הקשיים שנמצאו בחלופות שנבחנו.

13. בצדק ציינה באת-כוח המשיב כי ההליך העיקרי מתארך מעבר למה שהיה ניתן לצפות לתיק מסוג זה. ואולם, על-אף ההתמשכות הניכרת, יש לומר כי אכן קיימת התקדמות בניהול התיק, כאשר נשמעו עד כה 25 עדי תביעה במסגרת תשעה מועדי הוכחות, ולתביעה נותר רק להעיד את בוחני התנועה, אנשי מז"פ ושלושה חוקרים. כמו כן, דומה כי העיכובים בהליך נבעו מנסיבות מגוונות ומאילוצים של כלל הגורמים המעורבים, כך שלא מצאתי כי ניתן להצדיק את שחרור המשיב לחלופה שאינה ראוייה על-בסיס התנהגות התביעה בלבד.

לבסוף, אין מקום להורות, לעת הזו ומבלי שהמשיב יציע חלופת מעצר נוספת, על עריכת תסקיר חדש, שכן



בתסקירי המעצר הקודמים הביע שירות המבחן דעה לפיה יש מקום לבחון את שחרור המשיב לחלופה, אך החלופות המוצעות לא נמצאו על-ידו הולמות. בשלב זה נדמה כי אין בתסקיר נוסף, מבלי שתוצע חלופה שונה, אלא כדי לחזור על מה שנאמר זה מכבר על-ידי שירות המבחן, ואף על-ידי בית המשפט המחוזי. ויודגש – אין בהארכת מעצרו של המשיב במסגרת הבקשה דנא כדי למנוע הגשת בקשה נוספת לבית המשפט המחוזי לעיון חוזר בהחלטה לעצור את המשיב עד לתום ההליכים, וזאת במידה שתוצע חלופה חדשה שמקיימת את התנאים שהוצבו על-ידי בית המשפט.

נוכח האמור, הבקשה מתקבלת. מעצרו של המשיב מוארך בתשעים ימים החל מיום 17.9.2016 או עד למתן פסק דין בת"פ 35096-12-15, לפי המוקדם.

ניתנה היום, ו' באלול התשע"ו (9.9.2016).

ש ו פ ט
